

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5400/2562

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดผู้ร้อง นาย อ. กับพวกผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3, ป.พ.พ. มาตรา 145, พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 51, ป.ที่ดิน มาตรา 8, ป.ที่ดิน มาตรา 9, ป.พ.พ. มาตรา 1304, ป.วิ.พ. มาตรา 249

ย่อ / หลักกฎหมาย

ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครอง ทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีขอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้าซึ่งเป็นความผิดมูลฐานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 (15) นั้น ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำว่า "ทรัพยากรธรรมชาติ" หมายความว่า ทรัพยากรอันเกิดขึ้นเองหรือมีอยู่ตามธรรมชาติ และคำว่า "สิ่งแวดล้อม" หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่อยู่รอบ ๆ ตัวมนุษย์... ดังนั้น การใช้ ยึดถือหรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจึงหมายถึงการกระทำต่อหรือแสวงหาประโยชน์จากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองหรือมีอยู่ตามธรรมชาติรอบตัวมนุษย์ และย่อมหมายความว่ารวมถึงทุ่งทำเลเลี้ยงสัตว์ที่เป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินด้วย การที่ผู้คัดค้านทั้งสามเข้าไปทำสวนป่าในที่ดินดังกล่าวจึงเป็นการ เข้าไปทำลายระบบนิเวศของทุ่งทำเลเลี้ยงสัตว์ อันถือได้ว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติหรือ สิ่งแวดล้อม ไม่ว่าสภาพเดิมของที่ดินเป็นป่าสาธารณประโยชน์หรือเป็นที่โล่งเตียนอย่างใดก็ตาม และการที่ผู้คัดค้านที่ 1 เข้าไปปลูกต้นสัก ต้นยูคาลิปตัส และต้นสัตบรรณบนเนื้อที่ 624 ไร่ และ ผู้คัดค้านที่ 2 เข้าไปปลูกต้นสัตบรรณบนเนื้อที่ 15 ไร่ ตามส่วนสัดที่แต่ละคนยึดถือที่ดิน ซึ่งเป็น ทรัพยากรมีมูลค่าสูงและนับว่าเป็นจำนวนเกินกว่าที่จะนำไปใช้สอยเองมาก โดยประสงค์ให้ต้นไม้ เจริญเติบโตแล้วตัดฟันขายไม้นั้นต่อไป ลักษณะการกระทำจึงเป็นการค้าขายสินค้าทางการเกษตร อันมีลักษณะเป็นการค้าในความหมายของมาตรา 3 (15) แล้ว ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 เข้าไปยึดถือ ครอบครองที่ดินโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน จึงเป็นการใช้ที่ดินพิพาทปลูก ไม้ยืนต้นโดยไม่สุจริต การปลูกต้นไม้ลงในที่ดินซึ่งเป็นการกระทำโดยมิชอบนั้น แม้จะมีเจตนาตัด ฟันขายเมื่อโตใหญ่ต่อมาก็ตาม ไม้ยืนต้นย่อมตกเป็นส่วนควบของที่ดินตาม ป.พ.พ. มาตรา 145 วรรคหนึ่ง และไม้ยืนต้นที่เติบโตใหญ่และมีราคาเพิ่มขึ้นเรื่อยมาจึงเป็นของแผ่นดินเจ้าของที่ดินตาม มาตรา 144 วรรคสอง ผู้คัดค้านทั้งสามไม่อาจอ้างกรรมสิทธิ์ความเป็นเจ้าของที่จะตัดฟันไม้ยืนต้น นั้นนำออกจากที่ดินพิพาทซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ และเมื่อการกระทำของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 เป็นความผิดมูลฐานตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 (15) และผู้คัดค้านทั้งสามไม่ใช่เจ้าของที่แท้จริง ไม้ยืนต้นนั้นคงเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการ กระทำความผิดมูลฐาน ชอบที่ศาลจะมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด 3 รายการ คือ ต้นสัก ต้น ยูคาลิปตัส และต้นสัตบรรณที่ปลูกอยู่บนที่ดินของนายอัมรินทร์ รวมเนื้อที่ 624 ไร่ ต้นสัตบรรณที่

ปลูกอยู่บนที่ดินของนายสายลอง รวมเนื้อที่ 15 ไร่ และต้นสักที่ปลูกอยู่บนที่ดินของนายน้อย รวมเนื้อที่ 14 ไร่ พร้อมดอกผลที่เกิดขึ้น ขอให้มีคำสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 51 ศาลชั้นต้นนัดไต่สวนและประกาศตามกฎหมายแล้ว ผู้คัดค้านทั้งสามยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นไต่สวนแล้ว มีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของนายสมโภช กับพวก ตามบัญชีรายการทรัพย์สินรวม 3 รายการ คือ ต้นสัก ต้นยูคาลิปตัส และต้นสัตบรรณหรือต้นตีนเป็ดที่ปลูกอยู่บนที่ดินของนายอัมรินทร์ ผู้คัดค้านที่ 1 รวมเนื้อที่ 624 ไร่ ต้นสัตบรรณหรือต้นตีนเป็ดที่ปลูกอยู่บนที่ดินของนายสายลอง ผู้คัดค้านที่ 2 รวมเนื้อที่ 15 ไร่ และต้นสักที่ปลูกอยู่บนที่ดินของนายน้อย ผู้คัดค้านที่ 3 รวมเนื้อที่ 14 ไร่ พร้อมดอกผลที่เกิดขึ้นตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 51 วรรคหนึ่ง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้คัดค้านทั้งสามอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้คัดค้านทั้งสามฎีกา โดยผู้พิพากษาที่ได้นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองฎีกาของผู้คัดค้านที่ 2 และที่ 3 ว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาในข้อเท็จจริงได้ ศาลฎีกาคณะคดีปกครองวินิจฉัยว่า ในเบื้องต้นคดีรับฟังเป็นยุติว่า คณะกรรมการธุรกรรมมีมติให้อายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของนายสมโภช กับพวก ตามบัญชีรายการทรัพย์สินรวม 3 รายการ คือ ต้นสัก ต้นยูคาลิปตัส และต้นสัตบรรณหรือต้นตีนเป็ดที่ปลูกอยู่บนที่ดินของผู้คัดค้านที่ 1 รวมเนื้อที่ 624 ไร่ ต้นสัตบรรณหรือต้นตีนเป็ดที่ปลูกอยู่บนที่ดินของผู้คัดค้านที่ 2 รวมเนื้อที่ 15 ไร่ และต้นสักที่ปลูกอยู่บนที่ดินของผู้คัดค้านที่ 3 รวมเนื้อที่ 14 ไร่ พร้อมดอกผลที่เกิดขึ้นไว้ชั่วคราว โดยเห็นว่าทรัพย์สิน 3 รายการดังกล่าวเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานร่วมกันยึดถือ ครอบครอง ทำประโยชน์ หรือทำการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่ได้รับอนุญาตอันมีลักษณะเป็นการค้า อันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 (15) คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสามประการแรกว่า ทรัพย์สินรวม 3 รายการ คือ ต้นสัก ต้นยูคาลิปตัส และต้นสัตบรรณหรือต้นตีนเป็ด ที่ปลูกอยู่บนที่ดินของผู้คัดค้านที่ 1 ต้นสัตบรรณหรือต้นตีนเป็ด ที่ปลูกอยู่บนที่ดินของผู้คัดค้านที่ 2 และต้นสักที่ปลูกอยู่บนที่ดินของผู้คัดค้านที่ 3 พร้อมดอกผลที่เกิดขึ้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาก่อนวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556 ซึ่งเป็นวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ มาตรา 3 (15) โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2556 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 นั้น มาตรา 3 (15) สามารถย้อนหลังไปใช้บังคับแก่ทรัพย์สินที่ได้มาก่อนวันที่บทบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับได้หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เป็นกฎหมายที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน มีทั้งมาตรการลงโทษทางอาญาและมาตรการทางแพ่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ในมาตรการทางแพ่งหากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานก็สามารถมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ โดยมีต้องคำนึงว่าทรัพย์สินนั้นผู้เป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินได้มาก่อนพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฉบับแก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับหรือไม่ เพราะมาตรการดังกล่าวมิใช่โทษทางอาญาหรือเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามที่ผู้คัดค้านทั้งสามฎีกา บทบัญญัติของกฎหมายซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจึงมีผลใช้บังคับย้อนหลังได้ ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสามข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสามประการที่สองมีว่า ทรัพย์สินของ

ผู้คัดค้านทั้งสาม เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้คัดค้านทั้งสามอันได้มาจากการกระทำความผิดฐานเข้าไปยึดถือ ครอบครองที่ดินของรัฐอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่ได้รับอนุญาตตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 8, 9 (1), 108 ทวิ ซึ่งเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 (15) หรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 (15) ที่เพิ่มเติมบทนิยามคำว่า "ความผิดมูลฐาน" ว่า "ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า" นั้น ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานคำว่า "ทรัพยากรธรรมชาติ" หมายความว่า ทรัพยากรอันเกิดขึ้นเองหรือมีอยู่ตามธรรมชาติ และคำว่า "สิ่งแวดล้อม" หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคมที่อยู่รอบ ๆ มนุษย์... ดังนั้น การใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติ หรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติจึงหมายถึง การกระทำต่อหรือแสวงหาประโยชน์จากสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเองหรือมีอยู่ตามธรรมชาติรอบตัวมนุษย์ และย่อมหมายความรวมถึงทุ่งทำเลเลี้ยงสัตว์ที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินด้วย เมื่อคดีได้ความว่า ป่าสาธารณประโยชน์โคกหนองกรุง-หนองแก้ว ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุคดีนี้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ นม 5642 เนื้อที่ 3,543 ไร่ 1 งาน 98.9 ตารางวา ออกเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2550 โดยอธิบดีกรมที่ดิน ซึ่งอยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตะไก้ ทั้งทางนำสืบของผู้ร้องและผู้คัดค้านทั้งสามสอดคล้องต้องกันฟังได้ว่า ผู้คัดค้านทั้งสามเข้าไปปลูกต้นสัก ต้นยูคาลิปตัส และต้นสัตบรรณหรือต้นตีนเป็ดในที่ดินพิพาทซึ่งเดิมเป็นทุ่งทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองกรุง-หนองแก้ว อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (2) ซึ่งตราบไต่ที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 8 วรรคสอง (1) จึงยังเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันอยู่เช่นเดิม การที่ผู้คัดค้านทั้งสามเข้าไปทำสวนป่าในที่ดินดังกล่าวจึงเป็นการเข้าไปทำลายระบบนิเวศน์ของทุ่งทำเลเลี้ยงสัตว์ อันถือได้ว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม ตามนิยามของความผิดมูลฐานมาตรา 3 (15) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 แล้ว ดังนั้น ไม่ว่าสภาพเดิมของที่ดินเป็นป่าสาธารณประโยชน์ หรือเป็นที่โล่งเตียนอย่างใดก็ตาม ก็ยังคงอยู่ในความหมายของมาตรา 3 (15) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 ทั้งสิ้น ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสามในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสามประการต่อไปว่า ผู้คัดค้านทั้งสามปลูกต้นไม้ลงในที่ดินมิได้มีลักษณะเป็นการค้า และครอบครองที่ดินโดยสุจริตหรือไม่ คดีในส่วนผู้คัดค้านที่ 3 ที่ฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงนี้ แม้มีผู้พิพากษาที่นั่งพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นรับรองในเวลาตรวจฎีกาว่ามีเหตุสมควรที่จะฎีกาในข้อเท็จจริงได้นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินโดยคำนวณราคาทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ 3 เป็นเงิน 36,000 บาท ผู้คัดค้านที่ 3 มิได้โต้แย้งคัดค้าน ทั้งได้ชำระค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ตามจำนวนทุนทรัพย์ดังกล่าว ราคาทรัพย์สินหรือทุนทรัพย์ที่พิพาทในชั้นอุทธรณ์จึงไม่เกิน 50,000 บาท ต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง การที่ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยเพราะต้องห้ามอุทธรณ์นั้นชอบแล้ว ฎีกาของผู้คัดค้านที่ 3 ในส่วนนี้จึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลอุทธรณ์ ต้องห้ามฎีกาตาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 (เดิม) ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยฎีกาของผู้คัดค้านที่ 3 ในปัญหาดังกล่าว คงมีปัญหาดังกล่าวต้องวินิจฉัยเฉพาะตามฎีกาของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ว่า การที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 เข้าไปปลูกต้นไม้ในที่ดินพิพาทตามส่วนสัดที่แต่ละคนยึดถือมีลักษณะเป็นการค้าตามความผิดมูลฐาน มาตรา 3 (15) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 หรือไม่ ในข้อนี้ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 นำสืบในทำนองเดียวกันว่า ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 มีอาชีพเป็นเกษตรกร ได้นำที่ดินทั้งหมดดังกล่าวเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรกรปลูกป่ากับกรมป่าไม้นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความตามทางนำสืบของผู้คัดค้านที่ 1 ว่า ผู้คัดค้านที่ 1 นำเงินที่ได้จากการถูกเวนคืนที่ดินไปซื้อที่ดินตำบลหนองตะไกร อำเภอสองเนิน ตำบลงิ้วกับตำบลตะคุ อำเภอบึงขัง จังหวัดนครราชสีมา รวม 14 แปลง และเข้าทำประโยชน์ปลูกพืชไร่ ในปี 2537 ทางราชการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกป่าในเชิงเศรษฐกิจ ในปี 2544 ผู้คัดค้านที่ 1 เคยนำที่ดินแปลงที่ 14 ซึ่งเป็นที่ดินมือเปล่าไม่มีเอกสารสิทธิ มีเพียงแบบแสดงรายการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. 5) เนื้อที่ 900 ไร่เศษ ให้โรงงานน้ำตาลนครบุรีเข้าปลูกอ้อย การที่ผู้คัดค้านที่ 1 ปลูกต้นสัก ต้นยูคาลิปตัส และต้นสัตบรรณบนที่ดินเนื้อที่ 624 ไร่ และผู้คัดค้านที่ 2 ปลูกต้นสัตบรรณบนที่ดินเนื้อที่ 15 ไร่ ซึ่งเป็นทรัพย์สินมีมูลค่าสูง และนับว่าเป็นจำนวนเกินกว่าที่จะนำไปใช้สอยเองมาก โดยประสงค์ให้ต้นไม้ที่ปลูกไว้เจริญเติบโตแล้วตัดฟันขายไม้นั้นต่อไป ลักษณะการกระทำดังกล่าวจึงเป็นการค้าขายสินค้าทางการเกษตรอันมีลักษณะเป็นการค้าในความหมายของความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 (15) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ประการสุดท้ายว่า ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ครอบครองที่ดินพิพาทโดยสุจริต และได้มีเจตนาเข้าไปยึดถือทำประโยชน์ในที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ไม่เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และได้กรรมสิทธิ์ในต้นไม้ที่ปลูกหรือไม่ เห็นว่า เมื่อปรากฏว่าคดีอาญาที่ผู้ร้องฟ้องผู้คัดค้านทั้งสามกับพวกรวม 10 คน เป็นคดีของศาลจังหวัดสัคว์ ศาลฎีกามีคำพิพากษาในคดีดังกล่าว วินิจฉัยว่าที่เกิดเหตุเป็นที่สาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน และเห็นพ้องตามศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสืบในความผิดฐานเข้าไปยึดถือ ครอบครองที่ดินของรัฐอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งหมายถึงที่ดินที่ผู้คัดค้านทั้งสามเข้าไปยึดถือ ครอบครองส่วนของแต่ละคนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของสาธารณะสมบัติของแผ่นดินทุ่งท่าเล เลี้ยวสัตว์โคกหนองกรุง - หนองแก้ว ทั้งได้ความจากทางนำสืบของผู้ร้องว่า ที่ดินดังกล่าวทางราชการได้ขึ้นทะเบียนที่สาธารณประโยชน์ตั้งแต่ปี 2496 โดยสงวนไว้เป็นที่เลี้ยงสัตว์พาหนะ และได้หวงกันเป็นที่สาธารณประโยชน์ตลอดมา ผู้คัดค้านทั้งสามกับพวกจึงไม่อาจอ้างว่าเป็นเจ้าของที่แท้จริงในที่ดินส่วนนั้น ๆ ขึ้นยันต่อรัฐได้ ซึ่งเมื่อที่ดินที่ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ยึดถือครอบครองเป็นส่วนสัดของตน ก็รวมอยู่ในที่ดินทุ่งท่าเลเลี้ยวสัตว์โคกหนองกรุง - หนองแก้ว ด้วยเช่นนี้ ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 มีเจตนากระทำความผิดมาตั้งแต่แรก และเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินนั้น ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน จึงมีอาชญากรรมความสุจริตในการปลูกไม้ยืนต้นในที่ดินขึ้นยันต่อรัฐได้ สำหรับผู้คัดค้านที่ 1 แม้ที่ดินบางแปลงมีเอกสารสิทธิสำหรับที่ดิน แต่ก็เป็นการออกเอกสารสิทธิทับที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินโดยมิชอบ จึงมีอาชญากรรมขึ้นยันต่อรัฐได้เช่นกัน ผู้คัดค้านที่ 1 ทราบดีว่าเอกสารนั้นยังมีข้อพิรุธและมีการโต้แย้งดังกล่าว แต่ก็มีโยติเข้าไปปลูกไม้ยืนต้นไว้ จึงเป็นการใช้ที่ดินพิพาทปลูกไม้ยืนต้นโดยไม่

สุจริต เมื่อการกระทำของผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 เป็นการไ้ใช้ ยึดถือ ครอบครองทรัพยากรธรรมชาติ หรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะ เป็นการค้า จึงเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 3 (15) การปลูกต้นไม้ลงในที่ดินพิพาทของผู้คัดค้านทั้งสามซึ่งเป็นการกระทำ โดยมิชอบ แม้จะมีเจตนาตัดฟันขายเมื่อโตใหญ่ต่อมาก็ตาม ไม้ยืนต้นย่อมตกเป็นส่วนควบของที่ดิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 145 วรรคหนึ่ง ไม้ยืนต้นที่เติบโตใหญ่และมีราคา เพิ่มขึ้นเรื่อยมาจึงเป็นของแผ่นดินเจ้าของที่ดินตามมาตรา 144 วรรคสอง ผู้คัดค้านทั้งสามไม่อาจ อ้างกรรมสิทธิ์ความเป็นเจ้าของที่จะตัดฟันไม้ยืนต้นนั้นนำออกจากที่ดินพิพาทซึ่งเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินได้ และผู้คัดค้านทั้งสามไม่ใช่เจ้าของที่แท้จริง ส่วนไม้ยืนต้นคงเป็น ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน จึงเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ตามคำร้องของผู้ร้อง ขอบที่ศาลจะมีคำสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินเพื่อให้มีการดำเนินการ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 มาตรา 51 วรรคหนึ่งและวรรคสอง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้อง ด้วยในผล ฎีกาของผู้คัดค้านทั้งสามฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ธนสิทธิ์ นิลกำแหง · สิทธิชัย โชคสวัสดิ์ไพศาล · พิทักษ์ คงจันทร์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/5400/2562>